

Agenda Maatschappelijke Onrust 2024-2026

Inhoudsopgave

Samenvatting en kader	3
Inleiding	5
Ambities	6
1 Voedingsbodems/Preventie	7
Voorgestelde Actielijnen:	7
2 Sterke informatiepositie/kennis/netwerkfunctie	9
3 Ondersteunde partner (in tijden van onrust)	11

Samenvatting en kader

De huidige tendens van tegenstellingen, grotere spanningen in de samenleving en onvermijdelijke polarisatie komen samen in het publieke domein; bij gemeenten. Steeds vaker en heftiger zien we uitingen van maatschappelijk ongenoegen en onrust uitmonden in radicaal gedrag en escaleren naar situaties die de (lokale) democratie of de openbare orde bedreigen en ondermijnen.

Met deze Agenda Maatschappelijke Onrust committeren we ons aan zeven concrete actielijnen, verdeeld over drie thema's: preventie, informatie- en netwerkpositie, en de VNG als ondersteunende partner. Hierbij onderscheiden we de volgende hoofddoelen:

- i. Het voorkomen/minimaliseren van ongewenste vormen van maatschappelijke onrust. Het vergroten van weerbaarheid van onze leden en de samenleving daartegen. En het vergroten van de handelingsmogelijkheden door de lokale overheid.
- ii. In een totaaloverzicht samenbrengen wat er loopt aan trajecten, projecten en onderzoeken met betrekking tot de informatiepositie van de lokale overheid bij maatschappelijke onrust (zowel online als offline).
- iii. De VNG pakt haar rol wanneer een gemeente met maatschappelijke onrust te maken krijgt. We willen , gebaseerd op de behoeften van gemeenten, een ondersteunings- en sparringpartner zijn voor gemeenten met behoefte aan expertise of hulpmiddelen tijdens onrustige situaties. Hiermee zijn we de 'linking pin'.

Hieronder is een overzicht opgenomen van de actielijnen zoals die volgen uit de doelen.

We lichten deze in de Agenda per thema verder toe.

Thema	Actielijnen	Doel
Preventie	1.1 (extern) onderzoek drie Ontevredenheidsnarratieven	Basisonderzoek drie O's
	1.2 (her)ontwikkelen tools waarin integraal wordt afgewogen wat de maatschappelijke impact van bepaalde beleidskeuzes zijn	<ul style="list-style-type: none"> • Maatschappelijke Impact Analyse (MIA) >60 gemeenten • Maatschappelijke onrust als thema geactualiseerd in kernbeleid veiligheid en in IVP bij > 30 gemeenten • Analyse maatschappelijke onrust in IVP
	1.3 Optrekken met de Agenda Digitale Veiligheid 2020-2024 op de actielijnen 'Governance' en 'Awareness'.	Zie agenda DV
Informatie-positie	2.1 Een verkenning uitvoeren om een kennisfundament in te richten met daarin de opgedane ervaringen en al beschikbare kennis, specifiek voor lokale overheden (aanvullend op het al bestaande maatschappelijkstabiliteit.nl).	<ul style="list-style-type: none"> • Opgezet kennisfundament • Informatie instrument/nieuwsbrief VNG
	2.2 Benutten en uitbreiden netwerkfunctie/platformfunctie. Delen practices en kennis	<ul style="list-style-type: none"> • Samenwerking voortzetten Expertise-unit Sociale Stabiliteit (ESS/SZW) • Alle regio samenwerkingsverbanden benaderd en verdere samenwerking verkennen • Uitbreiden kennis internationale context in relatie tot nationale en lokale context. • Door ontwikkelen scenariosessies
Ondersteunende Partner	3.1 de VNG poogt, naar aanleiding van de opgehaalde behoeften van gemeenten, een ondersteunings- en sparringpartner te zijn voor gemeenten tijdens onrustige situaties	<ul style="list-style-type: none"> • Expertpool in samenwerking met Ondersteuningsnetwerk Maatschappelijke Onrust (OMO) en interbestuurlijke werkgroep maatschappelijke onrust (ter uitvoering van de interbestuurlijke meerjarenagenda) • Aansluiten bij themawebinars NGB
	3.2 rol lokale vertegenwoordiging bij de interdepartementale overleggen aanverwant aan maatschappelijke onrust. Zowel ambtelijk als bestuurlijk	

In de thema's zijn drie dwarsverbanden te herkennen: jongeren, het online domein en de internationale context. Het is belangrijk om als VNG deze dwarsverbanden mee te nemen in de actielijnen.

Vanuit het cluster Openbare Orde & Veiligheid, ondergebracht in het team Lokale Democratie & Veiligheid, beogen we deze actieagenda te realiseren van 2024 tot en met 2026. Dit moeten we samen doen: intern met onze collega's in de andere gemeentelijke domeinen, met onze leden én de medeoverheden. Zo vergroten we het interventievermogen, de lerende capaciteit en de intra- en inter-organisatorische samenwerking.

Inleiding

Het schuurt in de samenleving. We leven in een tijd waar veel tegenstellingen in diverse thematiek (zoals religie, politiek en inclusie) maar ook een opeenstapeling van een aantal crises zoals bestaanszekerheid, wonen en klimaat/milieu voor een kentering hebben gezorgd in het vertrouwen in de overheid¹, elkaar en de maatschappij als geheel. In een goed werkende democratie mag je je ongenoegen uiten: grondrechten zoals het demonstratierecht vormen het hart van ons democratisch stelsel. Ongenoegen mag - en moet dus - geuit kunnen worden.

De dynamiek en tegenstelling in belangen bij de genoemde thema's kunnen ook voor onvrede en onrust bij inwoners van een gemeente zorgen. Dit kan uiteindelijk brede maatschappelijke onrust tot gevolg hebben. We zien hier een verschuiving van de balans: steeds vaker en heftiger zien we uitingen van maatschappelijk ongenoegen/onrust, die daarop volgend vaker uitmonden in radicaal gedrag en escaleren naar situaties die de (lokale) democratie of de openbare orde bedreigen en ondermijnen.

Meerjarenprogramma MO – Werkgroep MO – Ondersteuningsteam MO (OMO)

Zowel landelijk als lokaal blijken bestuurders en ambtenaren behoefte te hebben aan deskundige ondersteuning bij het omgaan met maatschappelijke ongenoegen en onrust. Een samenwerkingsverband van de ministeries van BZK en JenV (inclusief NCTV en politie), het ministerie van SZW (inclusief de Expertise unit Sociale Stabiliteit) en de VNG bouwt aan – en onderhoudt – een aanbod van kennis en handreikingen, met een netwerk van experts en advies op maat.

Daarnaast werken we binnen het kader van een meerjarenprogramma MO aan grotere ontwikkelopgaven in verschillende werkgroepen, dit vormt tezamen het zogenaamde Ondersteuningsnetwerk Maatschappelijke Onrust (OMO). In 2022 stond het versterken van de informatiepositie van het lokale bestuur om ontwikkelingen rondom ongenoegen en onrust tijdig te signaleren als een van deze werkgroepen centraal.

Omdat de thematiek niet alleen internationaal en nationaal speelt maar vooral domino-effecten heeft op de lokale overheid, is het van belang dat de VNG zich op het thema 'maatschappelijke onrust' voor de lange termijn inzet. Deze agenda vormt de basis waarop doelstellingen worden geformuleerd die bijdragen aan de lange termijn-commitment van de VNG. Vanuit deze basis stellen we doelstellingen en bijbehorende acties op die we samen met onze leden en partners gaan realiseren. Dit stuk dient dan ook als een richtsnoer voor onszelf als ledenorganisatie. Hiermee versterken we onze positie op de thematiek en dragen we onze commitment voor de komende jaren uit.

In deze agenda committeren we ons, voor onze leden, aan zeven concrete actielijnen, verdeeld over drie thema's. In de thema's zijn de volgende dwarsverbanden te herkennen: jongeren, het online domein en de internationale context. Speciale aandacht gaat uit naar deze dwarsverbanden, deze zullen integraal worden meegenomen in de actielijnen.

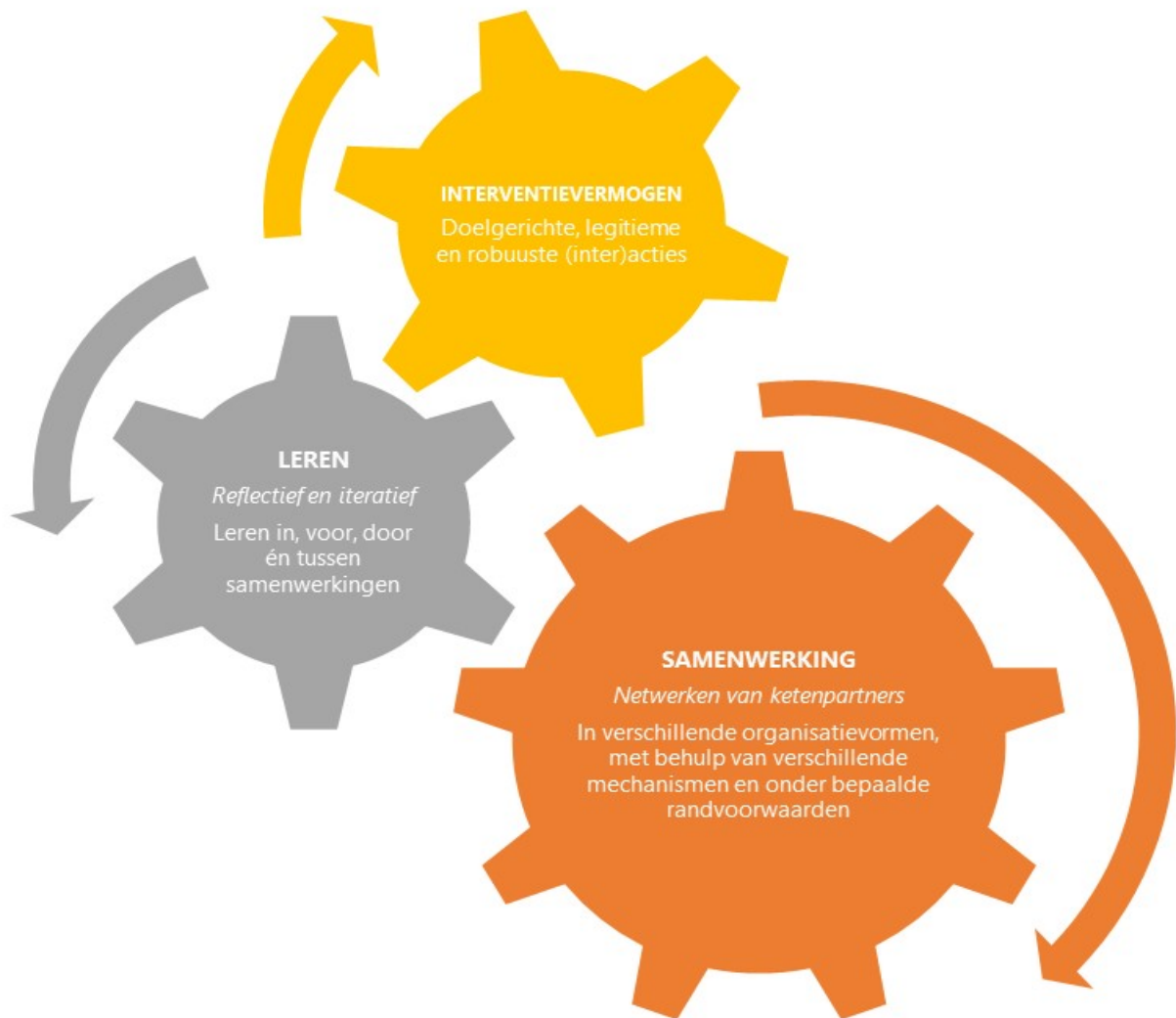
Vanuit het cluster Openbare Orde & Veiligheid, ondergebracht in het team Lokale Democratie & Veiligheid beogen we deze actieagenda te realiseren tussen 2024 en 2026. Dit moeten we samen doen: zowel intern met onze collega's in de andere gemeentelijke domeinen, als met onze leden en medeoverheden. Zo vergroten we het interventievermogen, de lerende capaciteit en de intra- en inter-organisatorische samenwerking.

¹ Het gebrek aan vertrouwen concentreert zich bij specifieke groepen in de samenleving en op specifieke plekken en is afhankelijk van opleiding, inkomen, gezondheid en woonplaats (Atlas van afgehaakt Nederland). Daarnaast spelen op dit moment meerdere crises die samenhangen met elkaar, zoals de asiel-, woon-, stikstof-, klimaat- en energiecrisis, die de indruk kunnen wekken dat er sprake is van een voortdurende crisis die de politiek niet op weet te lossen. Inschatting is dat deze crises tot escalatie kunnen leiden in combinatie met bepaalde trigger events, zoals het opnieuw instellen van coronamaatregelen

Ambities

Onder elk thema hangen we concrete doelstellingen en actielijnen. Deze doelstellingen willen we concretiseren door middel van actielijnen en ambities. Ambities zijn indicatoren die via specifiek meetbare, aanvaardbare en tijdsgeboden factoren te realiseren zijn. Met deze ambities geven we inhoud aan onze acties. Deze ambities kunnen daarmee ook dienen als richtinggevend kader voor de benodigde bezetting en financiering omtrent het thema maatschappelijke onrust.

Voor de aanpak van maatschappelijk ongenoegen zijn krachtige, lerende netwerken nodig van landelijke beleidsmakers, lokale uitvoerders en de wetenschap. Het interventievermogen, de samenwerking en de leerprocessen van en tussen de betrokken partners werken daarbij op elkaar in, zoals figuur 1 laat zien². De ambities zijn in deze agenda de smeerolie tussen deze radertjes, voornamelijk gericht op de lokale dynamiek van deze interacties.

Figuur 1 Vermogen van inter-organisatorische samenwerking

² Krachtige lerende netwerken. Samenwerkend leren in inter-organisatorische netwerken voor de aanpak van terrorisme en criminaliteit (WODC, 2020).

1 Voedingsbodems/ Preventie

Als VNG blijven we actief lobby voeren om voedingsbodems van ongenoegen, radicalisering, extremisme en polarisering zo minimaal als mogelijk te houden. Ons doel is hiermee i) het voorkomen van ongewenste vormen van maatschappelijke onrust in gemeenten en het vergroten van de weerbaarheid van gemeenten en de samenleving ertegen, (ii) het vergroten van de handelingsmogelijkheden van de lokale overheid.

Voorgestelde Actielijnen:

1. We willen samen met onze medeoverheden en partners blijven communiceren en inhoudelijke input leveren om lokaal anti-overheidssentiment te minimaliseren. Dit doen we door kritisch te kijken naar onszelf als organisatie en elkaar, en ook zicht te houden op nationale en internationale ontwikkelingen.

AMBITIE: Om anti-overheidssentiment te minimaliseren zijn meerdere factoren nodig die ertoe moeten leiden dat het vertrouwen in de overheid weer gaat toenemen. Het is allereerst belangrijk om te zien welke sentimenten er heersen. Hiervoor kunnen we ons op het volgende baseren.

Anti-overheidssentiment kan vanuit drie narratieven worden bekeken: Onzichtbaarheid van de overheid, Onzichtbaarheid van de burger en Ongelijke behandeling. Deze drie O's zijn typerend voor het voelen van afstand tot en het wantrouwen in de overheid, zowel op nationaal als lokaal niveau³.

Tabel 1.11 Rapportcijfers, bevolking van 18+, 1018/1 (in procenten en gemiddelde rapportcijfers)

cijfer voor tevredenheid	allen				lokaal naar stedelijk		
	EU	land	lokaal	zeer sterk	sterk	matig	weining/niet
10	1	1	1	1	1	1	1
9	0	1	3	1	5	1	3
8	5	7	17	21	14	23	14
7	17	23	36	32	35	34	40
6	26	26	23	23	23	26	23
5	20	18	12	14	12	12	12
4	10	10	3	1	6	2	2
3	6	6	2	0	3	1	3
2	5	3	1	1	1	2	2
1	9	5	2	5	1	0	1
gemiddelde	5,0	5,5	6,4	6,3	6,4	6,6	6,5
(% weet niet)	(9)	(5)	(8)	(10)	(9)	(6)	(6)

Door op te halen wat de huidige baseline is kunnen we werken naar het afschalen van dit wantrouwen op alle drie de O's.

2. We willen zowel intern als met onze partners en leden beleid blijven (her)ontwikkelen waarin integraal wordt afgewogen wat de maatschappelijke impact van bepaalde beleidskeuzes zijn, en hierop besluiten worden

3 Persoonlijke krenking tot vertrouwensbreuk, Verhalen van burgers met gebrek aan vertrouwen in instituties (Verwey-Jonker Instituut, 2020)

gemaakt die 'trigger events' voorkomen en maatschappelijke stabiliteit bevorderen.

- a. Zicht te houden op anti-overheids sentiment – zowel nationaal als internationaal – voor onze leden. Dit draagt bij aan doelstelling 1.ii: door eerder inzicht te krijgen kan er preventief worden gekeken naar signalen in de eigen omgeving: dit vergroot de responsiviteit.
- b. Hiervoor is meer onderzoek nodig naar de achtergronden van maatschappelijk onbehagen/onrust⁴. Deze hiaten willen we in beeld brengen en mogelijk laten onderzoeken. Hiervoor zijn we in gesprek met bijvoorbeeld de regionale samenwerkingsverbanden en Rijksdepartementen.
- c. De Maatschappelijke Impact Afweging (MIA), die via 5 dimensies van sociale cohesie aan ambtenaren de handvatten geeft om zichzelf en bestuurders bewuster om te laten gaan met de potentiële impact van beleidskeuzes op maatschappelijke onrust, verder introduceren bij onze leden en waar nodig door ontwikkelen. Naast de MIA werkt het rijk aan nieuwe practices om beleidsmakers bekend en behendig te maken met het belang van zelfreflectie, erkenning en betrokkenheid in de bestuurlijke processen van democratische instituties.

AMBITIE: De MIA is een van de instrumenten die kan worden gebruikt om gemeentebestuurders en -ambtenaren te helpen bij afwegingen rondom precieze beleidskeuzes. Wij beogen om bij de afloop van deze agenda in 2026 onze leden te hebben geïnformeerd over de MIA, en deze bij een aantal leden succesvol is gebruikt en deze best practices weer zijn gedeeld in een doorlopende leerlijn die voortgezet wordt in 2027. Zo benutten wij onze netwerkfunctie.

We zien dat gemeenten in hun Integraal Veiligheidsplan (IVP) steeds vaker het thema maatschappelijke onrust laten terugkomen. Het IVP is dé kadernota voor veiligheidsbeleid. Met het IVP kun je als gemeente sturen op de lokale veiligheid. Om meer bewustzijn te creëren, en daarmee veiligheidsbeleid in te richten dat maatschappelijke onrust kan minimaliseren, is het doel om de thema's maatschappelijke onrust en informatiepositie via het IVP in te bedden (zie ook thema 2).

Op het moment van schrijven wordt ook een analyse uitgevoerd van de IVP van gemeenten op het thema Digitale Veiligheid, zie punt 3. Een soortgelijke analyse gaan we uitvoeren op het thema maatschappelijke onrust. Daarnaast merken we ook dat regioverbanden het thema opnemen in de regionale plannen, dit nemen we ook mee.

AMBITIE: Via een update/onderlegger Kernbeleid veiligheid VNG bij dertig gemeenten in 2026 maatschappelijke onrust als thema en in het bijzonder de informatiepositie opgenomen in het IVP. Ook is een analyse uitgevoerd over het opnemen/ontbreken van het thema maatschappelijke onrust in het IVP

3. We trekken op met de Agenda Digitale Veiligheid 2020-2024 op de actielijnen 'Governance' en 'Awareness'. We willen gemeenten/bestuurders/raadsleden faciliteren om online maatschappelijke onrust-vraagstukken beter te laten inbedden in de organisatie zodat online haat, online aangejaagde ordeverstoringen en desinformatie minder vat hebben op het lokaal bestuur en de lokale samenleving.

Met 'Awareness' kijken we naar het element van maatschappelijke onrust in de Cyber Oefendriehoek. Ook kijken we naar het totaalpakket aan bewustwordingstools dat er nu ligt, zoals de VNG Cybergame, Desinformatieinjegemeente.nl, de checklist voor raadsleden en webinars. Tevens sluit Digitale Veiligheid ook aan bij de uitwisselingen met buurlanden. Dit bevordert de integraliteit van onze netwerkfunctie.

Op het moment van schrijven van deze agenda wordt er een analyse opgesteld om inzicht te krijgen op waarom bepaalde elementen van digitale veiligheid worden opgenomen in Integrale Veiligheidsplannen. Vanuit het thema maatschappelijke onrust sluiten we aan bij deze analyse of voeren parallel hieraan een soortgelijk onderzoek uit.

4 Zie voor publicaties: <https://maatschappelijke-onrust.nl/>

2 Sterke informatiepositie/ kennis/netwerkfunctie

De burgemeester is portefeuillehouder openbare orde en veiligheid en speelt daardoor een sleutelrol bij incidenten als gevolg van escalerende, maatschappelijke onrust. Dit is een kwetsbare positie, waarbij de VNG opmerkt dat deze rol en de algemene informatiepositie om versterking vraagt. Er is voornamelijk op lokaal niveau de behoefte om in de preventieve fase van maatschappelijke onrust een betere informatiepositie te verkrijgen om zodoende onrust inzichtelijk te maken en ongenoegen weg te nemen. Hierdoor kunnen de openbare orde en veiligheid en de democratische rechtsorde op lokaal niveau worden beschermd.

Vanuit de 'werkgroep informatiepositie gemeenten' werkt de VNG samen met de ministeries van BZK en J&V aan de doelstellingen zoals geformuleerd in het projectplan 'I-positie lokale overheid'.

Dit zijn:

- i. In een totaaloverzicht samenbrengen wat er loopt aan trajecten, projecten en onderzoeken met betrekking tot de informatiepositie bij maatschappelijke onrust voor specifiek de lokale overheid (zowel online als offline). Dit overzicht wordt actueel gehouden en in een later stadium breed gedeeld.
- i. Er wordt via het uitwerken van scenario's door en met gemeenten bekeken welke hiaten er nog zijn. Daarnaast heeft het scenario-denken als effect dat er verbindingen tot stand worden gebracht waarmee kennis en best practices gedeeld kunnen worden om maatschappelijke onrust te minimaliseren. We werken toe naar meer scenariosessies in 2024 en verder. De eerste scenariosessie is afgerond en geëvalueerd, hiermee is in 2022 al een pilot/eerste aanzet gedaan. De bedoeling is om dit in 2024 voort te zetten.

Voorgestelde actielijnen:

1. 1. Er wordt gekeken naar een verkenning om een kennisfundament in te richten met daarin de opgedane ervaringen en al beschikbare kennis, specifiek voor lokale overheden (in aanvulling op maatschappelijkstabiliteit.nl). Hiermee spelen we in op het verder uitbouwen en verbinden van internationale, landelijke, regionale en lokale kennis en ervaringen. Deze informatie is op dit moment nog te versnipperd en niet altijd bruikbaar voor het lokaal bestuur. We hebben hier als VNG een sleutelpositie: als gemeentelijke ledenorganisatie kunnen we op landelijk niveau een aandeel hebben in het inrichten en centraliseren van deze informatiestromen. Hiervoor betrekken we partners zoals het rijk, de NCTV, CCV, politie, onze leden en de regionale veiligheidssamenwerkingsverbanden

AMBITIE: Veelal merken we dat aangeboden informatieproducten (zoals het dreigingsbeeld NCTV) niet aansluiten op de behoefte van de lokale informatiepositie. We willen gemeenten ook ondersteunen door eigen informatieproducten op te leveren tussen 2024 en 2026, en daarmee als eerste informatieloket te fungeren voor onze leden. We denken aan het delen van maandelijkse 'nieuwsbrieven', infographics of handreikingen. Meer 'out-of-the-box' ideeën nemen we ook mee, denk aan podcasts, animaties en 'serious games'.

Parallel hieraan werken we mee aan de doorontwikkeling van www.maatschappelijkstabiliteit.nl. De website dient als aanvullende functie op onze eigen informatiestroom, via bijvoorbeeld een nieuwsbrief kan naar de website worden doorgelinkt. Op maatschappelijkstabiliteit.nl worden algemene kennisproducten aangeboden. We zetten in op producten die altijd een lokaal/gemeentelijk karakter hebben. We beogen dat alle leden tenminste kennis hebben genomen van deze website eind 2024. Hiervoor benaderen we onze gezamenlijke uitvoerder en zetten we VNG- communicatiemediën in.

2. Onze netwerkfunctie verder horizontaal en verticaal uitbreiden en borgen. We houden als VNG een platform-/netwerkfunctie op maatschappelijke onrust.

- a. We merken op dat in Europe en daarbuiten dezelfde fenomenen zich voordoen als hier in Nederland/bij onze gemeenten. Denk aan het koppelen van het sociaal bestel aan veiligheidsissues. We pogen ons (waar dat al niet gebeurd is) aan te sluiten bij internationale netwerken zoals RAN (Radicalisation Awareness Network), Strong Cities Network en Global Parliament of Mayors. Hiervoor kunnen we de al opgedane kennis en opgebouwde netwerken gebruiken die collega's bij VNG Public Affairs Europa en VNG International al hebben beklonken. Toch blijft het nuttig ons eigen VNG-team Lokale Democratie en Veiligheid op eigen initiatief inhoudelijk en procesmatig te betrekken bij deze netwerken. Zo krijgen en behouden we een (internationale) netwerkfunctie op maatschappelijke onrust en polarisatie.

We werken aan een structurele kennisuitwisseling met collega's uit Vlaanderen. Deze eerste ervaringen waren geslaagd en willen we dan ook borgen. Andere buurlanden zouden we in de opvolgende jaren ook kunnen benaderen/uitnodigen

- b. Daarnaast richten we ons op het verbreden/horizontaliseren van onze netwerken. Onze leden zitten in veel gremia en netwerken, het is nuttig deze netwerken verder te verkennen en waar nodig aan te sluiten. Zo zien we een rol bij regionale samenwerkingsverbanden veiligheid. Doel is dan ook om inhoudelijk aan te sluiten bij de regionale netwerken: Oost Brabant, Midden Nederland, Oost Nederland, Noord-Holland, Den Haag en Rotterdam (nu actief). We beogen alle netwerken te bezoeken/spreken in 2024. Zo vergoten we onze zichtbaarheid, blijven we aangehaakt en komen we gezamenlijk tot een zichtbare sterke overheid.

Andere netwerken, zoals het leernetwerk depolarisatie van het ESS, zijn belangrijke (informele) netwerken waarin gemeenten met elkaar, maar ook zeker met ons, kennis en ervaringen kunnen delen. We beogen dat het leernetwerk van het ESS wordt voortgezet in 2024, over de bijdrage van de VNG zijn we in gesprek. Zo werken we samen met het ministerie van SZW/het ESS aan de borging van dit netwerk.

Tevens willen we de scenariosessie, zoals die eerder plaatsvond in 2022, verder ontwikkelen, zowel kwalitatief als kwantitatief. In 2024 beogen we (wellicht in andere vorm) de scenario-sessies te evalueren. Hiervoor zijn we in gesprek met partijen zoals het CCV, de regionale samenwerkingsverbanden en het ESS, en de ministerie van BZK en JenV.

3 Ondersteunde partner (in tijden van onrust)

1. De VNG pakt haar rol wanneer een gemeente met maatschappelijke onrust te maken krijgt. Als VNG willen we, naar aanleiding van de opgehaalde behoeften van gemeenten, een ondersteunings- en sparringpartner zijn voor gemeenten die behoefte hebben aan expertise of hulpmiddelen tijdens onrustige situaties. Hiermee zijn wij de 'linking pin' tussen vraag en aanbod. Dit doen wij onder andere vanuit het Ondersteuningsteam Maatschappelijke Onrust (OMO).
 - Samen met het NGB en andere partners is een expertpool ingericht zodat bestuurders, ambtenaren en andere externe partners kennis en expertise kunnen ophalen. Dit kan worden gezien als aanvulling op de diensten die het NGB en het OMO nu al aanbieden.
 - Webinars van het NGB: het NGB biedt webinars aan voor burgemeesters, het thema maatschappelijke onrust zal worden meegenomen in een aantal van deze series. Zo benadrukken we de relevantie van het onderwerp bij beginnend bestuurders.
2. Daarnaast hebben we vanuit dit thema ook een rol bij de zogenaamde interdepartementale overleggen , bijvoorbeeld rond verkiezingen. Samen met interne collega's op de verschillende overheidsdomeinen vertegenwoordigen we tijdens deze overleggen het lokaal belang ten tijde van maatschappelijke spanningen/ fenomenen die kunnen leiden tot maatschappelijke onrust.

**Vereniging van
Nederlandse Gemeenten**

Nassaulaan 12
2514 JS Den Haag
+31 70 373 83 93

info@vng.nl

september 2023

[vng.nl](https://www.vng.nl)